

На основу члана 119. став 1. тачка 1) а у вези члана 108. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018-други закон и 27/2018 (II) -други закон) и члана 28. став 1. тачка 1) Статута бр. 06-100-2/2018-01 од 15.03.2018. године,

Управни одбор Предшколске установе “Бошко Буха“ Инђија, на 35. седници одржаној дана 30. новембра 2018. године, донео је д о н о с ј е

ПРАВИЛНИК О МЕРАМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ И БЕЗБЕДНОСТИ ДЕЦЕ У ПУ"БОШКО БУХА"ИНЂИЈА

Основне одредбе

Члан 1

Правилником о мерама, начину и поступку заштите и безбедности деце (у даљем тексту: Правилник) прописују се мере, начин и поступак заштите и безбедности деце Предшколске установе „Бошко Буха“ (у даљем тексту: установа) за време боравка у установи и за време извођења свих активности које организује установа, начин њиховог спровођења и одговорност запослених, деце и родитеља, односно других законских заступника детета(у даљем тексту:родитељ) за неизвршавање одредаба овог правилника.

Заштита и безбедност деце обезбеђују се у складу са ближим условима, облицима, мерама, начину, поступку и смерницама за заштиту и безбедност деце, које прописује Министар просвете.

Члан 2

Средства за спровођење мера из члана 1. овог правилника, на начин прописан овим правилником, обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе, у складу са чланом 189. став 1, тачка 8) Закона о основама система образовања и васпитања.

I ЗАШТИТА БЕЗБЕДНОСТИ ДЕЦЕ

Члан 3

Овим правилником, обезбеђује се деци право на заштиту и безбедност:

- у згради, дворишту као и непосредној околини установе,
- ван зграде и дворишта установе - за време остваривања васпитно-образовног рада и активности које организује установа.

Члан 4

У циљу заштите и безбедности деце установа предузима следеће мере:
1) свакодневно сарађује са државним органима и органима јединице локалне самоуправе општине Инђија, и другим субјектима и надлежним институцијама са

којима је таква сарадња потребна у поступку обезбеђивања и спровођења мера утврђених овим правилником;

- 2) организује дежурства васпитача и помоћно-техничког особља;
- 3) осигурава децу;
- 4) обезбеђује све елементе заштите од пожара, поплава, удара грома и других елементарних непогода које могу угрозити безбедност деце;
- 5) спроводи и друге мере у циљу заштите безбедности деце прописане Законом и општим актом установе.

Члан 5

Васпитно особље и стручна служба (психолог, педагог и др.) установе су у обавези да у свакодневном раду са децом упознају их о опасностима са којима се могу суочити за време боравка у установи и извођења других активности које организује установа, као и са начином понашања којим се те опасности могу избећи или отклонити.

Члан 6

Одредбе овог правилника дужни су да поштују сви запослени у установи, деца, родитељи и трећа лица када се налазе у згради, дворишту установе или на другом месту на којем се остварује васпитно- образовни рад или друга активност у организацији установе.

Члан 7

Неспровођење и непридржавање мера, начина и поступака заштите и безбедности од стране запослених, прописаних овим правилником, сматра се тежом повредом радних обавеза, за коју се води дисциплински поступак, у складу са Законом. Дисциплинска одговорност запослених не искључује кривичну и материјалну одговорност.

Члан 8

Запослени и родитељи обавезни су да директору, помоћнику директора, главном васпитачу, психологу, педагогу, васпитачу или другом овлашћеном лицу пријаве сваку појаву за коју посумњају да би могла да угрози безбедност деце.

Члан 9

Посебна обавеза службеника за заштиту, безбедност и здравље на раду и главних васпитача је да најмање једном у два месеца, без претходне најаве, проверавају да ли се спроводе мере за остваривање заштите и безбедности деце и да о томе поднесу писмени извештај директору установе.

Члан 10

На материју коју уређује овај правилник сходно се примењују одредбе других општих аката Установе - Правилник о заштити од пожара, Правила понашања у установи и други аката, чија је примена од значаја за остваривање заштите и безбедности деце.

II ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ У ЗГРАДИ УСТАНОВЕ И ДВОРИШТУ

Члан 11

За време боравка деце и одвијања васпитно – образовног рада сви објекти су закључани, осим у терминима кад је пријем и отпуст деце.

За откључавање улазних врата објеката и капија на дворишту овлашћени су домар-мајстор одржавања и друго техничко особље по налогу директора.

Домар-мајстор одржавања откључава капију на дворишту пре пријема деце у установу и главна улазна врата, проверава стање објекта и о томе обавештава директора, помоћника директора, а у случају потребе предузима неопходне мере.

Члан 12

Када се у установи не спроводи васпитно-образовни рад, све капије на дворишту и сва улазна врата установе су закључана.

За откључавање капије и улаза на почетку радног времена у првој смени и за закључавање капије и улаза на крају радног времена задужен је домар-мајстор одржавања, а у његовом одсуству - друго лице, по овлашћењу директора или помоћника директора.

Члан 13

За обезбеђивање заштите и безбедности деце у току боравка у установи и дворишту сви запослени су дужни да предузимају прописане мере а нарочито васпитно особље које непрекидно контролише кретање деце по објекту и дворишту, и ни једног момента не оставља дете без надзора.

Обавезе васпитача и сарадника-медицинских сестара за превентивну здравствену заштиту и негу при пријему деце, у току боравка, отпуста и других активности уређене су актом којим се прописују правила понашања запослених.

Обавезе осталих запослених и родитеља за време боравка у установи и других лица која долазе, уређени су актом којим се прописују Правила понашања у установи.

Члан 14

III ДЕЖУРСТВА У УСТАНОВИ

Дежурства у установи се спроводе у летњем периоду, у време коришћења годишњих одмора по унапред одређеном распореду од стране главног васпитача, који

такође врши и контролу његовог извршавања, а са којим су упознати помоћник директора и директор.

Обавезе дежурних медицинских сестара-васпитача и васпитача у време распуста:

- обавезно вођење дневника рада дежурства,
- свакодневно уписивање деце која бораве у установи у време распуста,
- уписивати напомене о специфичностима везаним за неко дете а тичу се његовог здравља.

У установи дежурају: медицинске сестре – васпитачи, васпитачи, **сарадници-медицинске сестре за превентивну здравствену заштиту и негу**, техничко особље у складу са процесом рада установе.

IV ОСИГУРАЊЕ ДЕЦЕ

Члан 15

Установа је у обавези да на почетку сваке радне године упозна родитеље са могућношћу осигурања деце од несрећног случаја (незгоде), које се могу евентуално десити и са условима под којим се врши осигурање.

Након спроведене јавне набавке – осигурања деце, установа Савет родитеља упознаје са садржином закљученог уговора и са изабраним осигуривачем.

V ЗАШТИТА ОД БОЛЕСТИ И ПОВРЕДА

Члан 16

Ради остваривања заштите и безбедности деце од болести и ширења заразе, установа:

- 1) организује и врши дневни увид у хигијенски статус детета који обухвата:
  - непосредни увид у хигијену косе, видљивих слузокожа и коже, хигијену одеће и обуће, на пријему детета или у току дана;
  - одржавање дневне хигијене тела, лица и руку детета (при чему се за брисање користе папирни убруси за једнократну употребу или се руке суше помоћу топлог ваздуха), одржавање чистоће и пролазности носних шупљина, посебно код деце узраста од 6 до 12 месеци;
  - праћење спровођења неге детета узраста од 6 до 24 месеца, поступка прања руку, прања и пресвлачења, процеса одлагања прљавог рубља, као и хигијене простора и прибора који се користе;
  - праћење и подршка осамостаљивања деце у процесу одржавања личне хигијене и праћење одржавања хигијене простора и прибора који се користе;
- 2) стара се о уредности и чистоћи просторија и дворишта установе, у складу са санитарно-хигијенским прописима и мерама и то провером:
  - одржавања чистоће, температуре, влажности, проветрености и осветљености просторија;
  - правилног чишћења и дезинфекције простора и игровног материјала;
  - хигијенске исправности и начина допремања, сервирања и квалитета хране из млечне и прихватне кухиње;
  - хигијене прихватног кухињског блока, посуђа и инвентара;
  - личне и опште хигијене запослених на сервирању obroка;
  - хигијене санитарних просторија за децу и одрасле;
  - хигијенске исправности воде за пиће;

- дистрибуције чистог и прљавог постељног рубља и пелена;
- личне хигијене васпитног особља, посебно личне хигијене руку и употребе радне одеће и обуће;
- 3) организује обављање прописаних периодичних санитарних прегледа свих запослених у предшколској установи;
- 4) поступа по мерама надлежних органа наложеним у складу са прописима у области здравства;
- 5) у случају промене у општем стању детета:
  - сарадник-медицинска сестра за превентивну здравствену заштиту и негу преузима дете од васпитача, издваја од остале деце и прати опште стање детета;
  - спроводи процес здравствене неге у складу са здравственим стањем детета (мерење телесне температуре, надокнада течности, чишћење носних шупљина од секрета, умивање);
  - обавештава родитеље о новонасталој ситуацији, ради преузимања детета;
  - по потреби, обавља консултацију са службом хитне медицинске помоћи;
  - код деце са повишеним здравственим ризиком (склоност ка развоју фебрилних конвулзија и друга хронична незаразна обољења) реагује у складу са писаним упутством педијатра, обавештава родитеље и по потреби службу хитне медицинске помоћи;
  - уколико упутства ординирајућег педијатра нису достављена (у случају прве епизоде обољења која се манифестује током боравка детета у предшколској установи), позива службу хитне медицинске помоћи, прати упутства лекара и обавештава родитеље, односно старатеље детета.

У стању виталне угрожености детета:

- указује прву помоћ детету, док друго лице позива службу хитне медицинске помоћи и родитеља, односно старатеља;
- поступа по препорукама лекара из службе хитне медицинске помоћи, до тренутка доласка медицинске екипе у предшколску установу и стручног збрињавања детета;
- обавештава надлежне у предшколској установи.

У случају сумње на појаву заразне болести или добијене информације од надлежне здравствене установе да постоји сумња или потврда заразне болести, сарадник-медицинска сестра за превентивну здравствену заштиту и негу спроводи потребне противепидемијске мере у објекту, у складу са законом.

Члан 17

Ради остваривања заштите и безбедности деце од повреде, установа:

- 1) обезбеђује набавку и коришћење намештаја за установу, дидактичких средстава, спортских реквизита и других средстава који су безбедни за употребу и одговарају психофизичким својствима деце;
- 2) примењује стандарде и нормативе који се односе на простор, број деце у групама и друге услове за обављање делатности;
- 3) обезбеђује стални надзор васпитача, медицинских сестара-васпитача или стручних сарадника за време рада, као и за време извођења активности које представљају потенцијалну опасност за настанак повреде;

У случају физичког повређивања детета (пада, посекотине, убода, греботине, контузионе повреде, сумње на прелом или угануће и др.) сарадник-медицинска сестра за превентивну здравствену заштиту и негу или лице које је прошло обуку прве помоћи:

- указује прву помоћ, штити, односно имобилише повређено место;

- обавештава службу хитне медицинске помоћи и врши надзор над дететом до њеног доласка;
- обавештава родитеља о насталој повреди;
- обавештава надлежне у предшколској установи.

О свакој промени здравственог стања детета или повреди која изискује одлазак детета у здравствену установу, медицинска сестра – сарадник обавештава надлежне у предшколској установи.

У ситуацијама када служба хитне медицинске помоћи преузме дете, у пратњи детета иде родитељ, васпитач, или друга особа из предшколске установе коју дете познаје.

Сарадник-медицинска сестра за превентивну здравствену заштиту и негу евидентира у медицинску документацију све предузете мере, у складу са прописима којима се уређује област здравствене документације и евиденција.

Члан 18

Поштујући добробит детета, родитељ приликом уписа детета у предшколску установу, информисе сарадника-медицинску сестру за превентивну здравствену заштиту и негу о здравственом стању и специфичним потребама и здравственим ризицима детета, који нису наведени у личном картону детета, и то:

- у случају када постоји преосетљивост детета на лек, намирницу, готову храну, убод инсекта и слично, а што није назначено у личном картону детета, родитељ, односно старатељ информисе медицинску сестру о томе, и потом доставља мишљење педијатра о неопходном хигијенско-дијететском режиму у току боравка детета у предшколској установи;
- код детета са хроничном незаразном болести, због које може у току боравка детета у предшколској установи доћи до погоршања здравственог стања, родитељ, односно старатељ медицинској сестри доставља стручно мишљење и упутства изабраног педијатра о мерама које треба спровести у току боравка детета у предшколској установи;
- приликом уписа детета са хроничним незаразним болестима или са инвалидитетом у предшколску установу, родитељ, односно старатељ упознаје медицинску сестру – сарадника у објекту у коме се врши пријем детета са здравственим стањем детета, ради планирања и припреме простора, спровођења неопходног хигијенско-дијететског режима и неопходне неге детета.

У случају појаве вашљивости косматог дела главе код детета сарадник-медицинска сестра за превентивну здравствену заштиту и негу обавештава родитеља и изолује дете из васпитне групе до доласка родитеља. Након спроведених мера према упутству изабраног педијатра, родитељ доставља потврду изабраног педијатра да дете може да борави у колективу.

Обавеза родитеља је да дете, чије је здравствено стање такво да може да представља опасност за другу децу и запослене, одведе на одговарајући здравствени преглед и не доводи га у установу и друге активности које организује установа, док не добије одговарајућу потврду лекара о здравственом уверењу да може да борави у колективу.

Све наведене мере су у складу са правилником којим се ближе уређују услови остваривања неге и превентивно-здравствене заштите деце у предшколској установи.

VI МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ У ИСХРАНИ

Члан 19

У циљу спровођења мера безбедности у исхрани деце врши се редовно и интензивно праћење здравствене исправности намирница и усаглашености са прописима о квалитету, и произвођачкој спецификацији са прописима (сарадник за исхрану-нутрициониста, службеник за заштиту, безбедност и здравље на раду).

Исхрана у установи се спроводи у складу са правилником којим се уређују услови и начин остваривања исхране деце у предшколској установи.

Редовно се контролише квалитет припреме obroка, готових јела и дистрибуције хране од стране интерног стручног тима установе здравствене струке.

Екстерни надзор над здравственом исправношћу намирница и брисева а у циљу заштите од заразних болести и унапређењу здравља, врши надлежни завод за јавно здравље, који врши следеће активности:

- 1) унапређује хигијенско-санитарно стање у предшколским установама и промовише добру хигијенску праксу;
- 2) евидентира, прикупља и анализира податаке о здравственој исправности намирница и предмета опште употребе у предшколским установама;
- 3) контролише усклађеност квалитета готових obroка са нормираним препорукама у погледу енергетске и хранљиве вредности.

Узорковање обавља стручна екипа службе хигијене и медицинске екологије завода и то узорковањем намирница (једне намирнице), брисева (два бриса) и готових obroка једном месечно.

У објектима где се само сервира храна, допремљена из централне кухиње установе ради се само анализа намирнице и брисева.

Сва средства за дезинфекцију и одржавање хигијене тј. њихова примена се спроводи по препоруци Завода за јавно здравље.

Сви запослени су у обавези да користе средства по датим писменим и усменим упутствима. Примена истих се контролише од стране сарадника за здравствену заштиту и безбедност на раду.

VII ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА, ПОПЛАВЕ, ЕЛЕКТРИЧНЕ СТРУЈЕ, УДАРА ГРОМА И ДРУГИХ ОПАСНИХ ПОЈАВА

Члан 20

Ради остваривања заштите од пожара, задужено је лице са положеним стручним испитом из области заштите од пожара и остали запослени да спроводе мере прописане Законом о заштити од пожара и других прописа који уређују ову материју, планова заштите од пожара, одлука надлежног органа јединице локалне самоуправе, управног одбора и других органа, као и општег акта установе којим се уређују начин, поступак и мере у области противпожарне заштите.

Начин остваривања заштите од пожара се остварује:

- 1) организовањем и припремањем субјеката заштите од пожара за спровођење заштите од пожара;
- 2) обезбеђивањем услова за спровођење заштите од пожара;

- 3) предузимањем мера и радњи за заштиту и спасавање људи, материјалних добара и животне средине приликом избијања пожара;
- 4) надзором над применом мера заштите од пожара.

У циљу стицања знања, вештина и навика неопходних за унапређивање и учвршћивање позитивних ставова и понашања значајних за заштиту од пожара деце, установа утврђује и спроведи програм едукације о заштити од пожара.

Надзор над утврђивањем и спровођењем програма едукације о заштити од пожара спроводи надлежно министарство.

Члан 21

Ради остваривања заштите и безбедности од поплаве и изливања фекалија, домар-мајстор одржавања и главни васпитачи установе свакодневно проверавају исправност водоводних и канализационих инсталација и предузимају потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност деце и запослених у установи.

Сви запослени обавезни су да без одлагања обавесте домара-мајстора одржавања, директора, помоћника директора или главног васпитача о уоченим променама на водоводним и канализационим инсталацијама, које могу угрозити безбедност деце и запослених у установи.

Члан 22

Ради остваривања заштите и безбедности од електричне струје, домар-мајстор одржавања свакодневно проверава исправност електричних инсталација и предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност деце и запослених у установи.

Сви запослени обавезни су да без одлагања обавесте домара-мајстора одржавања, директора, помоћника директора или главног васпитача о уоченим променама на електричним инсталацијама, које могу угрозити безбедност деце и запослених у установи.

Члан 23

Уређаји, други предмети и материје који се користе у васпитно-образовном раду, за одржавање хигијене или у друге сврхе, морају се држати ван домашаја неовлашћених лица, ако могу представљати опасност по живот и здравље деце.

Члан 24

Ради остваривања заштите и безбедности од удара грома, установа редовно проверава исправност громобранских инсталација, у складу са важећим прописима.

Сви запослени обавезни су да без одлагања обавесте домара, директора, помоћника директора или главног васпитача о уоченим променама на громобранским инсталацијама, које могу довести у питање њихово функционисање.

Члан 25

Заштита и безбедност од других опасних ствари и појава остварује се сходном применом чланова од 20. - 24. овог Правилника.

VIII ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ НА ПУТУ ИЗМЕЂУ КУЋЕ И УСТАНОВЕ

Члан 26

Директор установе сарађује са органима надлежним за безбедност саобраћаја и прати стање саобраћајне сигнализације на прилазима установе.

Сваки запослени о уоченим недостацима на саобраћајној сигнализацији обавештава директора, помоћника директора или главног васпитача, који ће ради решавања проблема ступити у контакт с надлежним органима.

Члан 27

Установа пред надлежним органима покрене иницијативе ради побољшања безбедности у саобраћају на прилазима установи (постављање „лежећих полицајаца“, семафора и других уређаја, организовање дежурства саобраћајних полицајаца).

Члан 28

Заштита деце у саобраћају обезбеђује се организовањем предавања саобраћајних стручњака, приказивањем филмова о саобраћају, разговором на родитељским састанцима.

IX ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ ВАН УСТАНОВЕ И ДВОРИШТА, ЗА ВРЕМЕ ОСТВАРИВАЊА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА И ДРУГИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ УСТАНОВА

Члан 29

На остваривање заштите и безбедности деце за време боравка на излету, зимовању или летовању, као и за време извођења неке друге активности ван установе и дворишта, примењују се Основне одредбе овог правилника, а сходно се примењују одредбе о остваривању заштите и безбедности деце у згради установе и дворишту.

X ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ ДЕЦЕ ЗА ВРЕМЕ ИЗВОЂЕЊА ЛЕТОВАЊА, ЗИМОВАЊА И ИЗЛЕТА

Члан 30

Летовања, зимовања и излети, као облици васпитно-образовног рада, изводе се у складу са Годишњим планом рада установе и програмом за организовање наведених активности.

Летовање, зимовање и излети се могу изводити након добијене сагласности Савета родитеља установе.

Члан 31

Приликом избора понуђача за извођење летовања, зимовања и излета, установа посвећује посебну пажњу његовој оспособљености за остваривање заштите и безбедности деце за време активности која се организује.

Уговор који се закључује за извођење летовања, зимовања и излета мора да садржи посебне одредбе које се односе на предузимање мера заштите и безбедности деце.

Оспособљеност понуђача у вези остваривања заштите и безбедности деце односи се нарочито на:

- 1) поседовање одговарајуће лиценце за рад;
- 2) кадровску и техничку опремљеност за организовање путовања деце;
- 3) кадровску и техничку опремљеност за остваривање заштите и безбедности деце у објекту у којем су смештена (физичко и техничко обезбеђење објекта, обезбеђена медицинска помоћ..);
- 4) квалитет исхране деце.

Смештај деце на летовању, зимовању и излету мора се обезбедити само у објектима који испуњавају услове за извођење ових облика васпитно –образовног рада.

XI ОБАВЕЗЕ УСТАНОВЕ У ЗАШТИТИ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНЕМАРИВАЊА, СТРАНАЧКОГ ОРГАНИЗОВАЊА И ДЕЛОВАЊА

Члан 32

У установи су забрањени дискриминација и дискриминаторско понашање, под којим се подразумева понашање којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњама у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основама утврђеним законом којим се прописује забарана дискриминације.

Установа је у обавези да поступа у складу са подзаконским актима којима се утврђују ближи критеријуми за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета или трећег лица у Установи; којима се утврђује поступање установе у случају дискриминације или дискриминаторског понашања, вређања угледа, части или достојанства личности.

Члан 33

У установи је забрањено: физичко, психичко и социјално насиље; злостављање и занемаривање деце; физичко кажњавање и вређање личности, сексуална злоупотреба деце или запослених и електронско насиље од стране запослених према деци.

Под насиљем се подразумева сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства деце.

Заштита деце од насиља обухвата мере и поступке у случају појаве насиља међу децом, насиља од стране одрасле особе запослене у установи и насиља од стране одрасле особе која није запослена у установи.

У установи је забрањен сваки облик насиља и злостављања од стране деце, њихових родитеља или старатеља над васпитно-образовним особљем, стручним сарадницима или другим запосленима. Због повреде ове забране, против родитеља се покреће прекршајни, односно кривични поступак.

Члан 34

Физичко насиље је понашање које доводи до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета.

Психолошко, или емоционално насиље је оно понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког или емоционалног здравља и достојанства детета.

Социјално насиље је понашање које има за последицу искључивање из групе или дискриминацију детета по било ком основу.

Сексуално насиље подразумева укључивање детета у било какву конкретну или неконкретну сексуалну активност.

Члан 35

Мере превенције

Превентивним мерама и активностима у установи ствара се сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације, развија позитиван систем вредности.

Ради спречавања свих врста насиља над децом установа је дужна да примењује мере чији су циљеви :

- стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања;
- укључивање свих интересних група (деце, запослених у установи, родитеља, локалне заједнице) у доношење и развијање програма превенције;
- подизање нивоа свести за препознавање насиља;
- дефинисање поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља;
- информисање свих интересних група о поступцима заштите.

Превентивним активностима се:

- подиже ниво свести и осетљивости детета и ученика, родитеља и свих запослених за препознавање дискриминације и дискриминаторног понашања, вређања угледа, части и достојанства личности, насиља, злостављања и занемаривања;

- негује атмосфера сарадње и толеранције, уважавања и конструктивне комуникације и нулта толеранција на све облике дискриминације и дискриминаторног понашања, вређање угледа части и достојанства личности, насиље, злостављање и занемаривање;
- истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за конструктивно реаговање на дискриминацију, насиље, злостављање и занемаривање;
- обезбеђује заштита детета и ученика, родитеља и свих запослених од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- оставрује се пуна посвећеност установе и свих њених органа и тела у препознавању, спречавању и сузбијању дискриминаторног понашања, вређања угледа, части и достојанства личности, насиља, злостављања и занемаривања.

Дужност установе је да обезбеди услове за сигурно и подстицајно одрастање и развој сваког детета у васпитању, да обезбеди заштиту од свих облика дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, као и социјалну реинтеграцију детета које је извршило, односно било изложено дискриминацији, насиљу, злостављању или занемаривању.

Програм превенције је део предшколског програма и развојног плана, а конкретизује се годишњим планом рада установе.

Члан 36

Мере интервенције

Интервенцију чине мере и активности којима се дискриминаторно понашање, насиље, злостављање и занемаривање зауставља, осигурава безбедност учесника (оних који трпе, чине или сведоче), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера.

У установи се интервенише у случају сумње и када је утврђено дискриминаторно понашање, насиље, злостављање и занемаривање, када се оно дешава или се догодило између: деце (вршњачко насиље); запосленог и детета; родитеља и детета; родитеља и запосленог, као и када дискриминаторно понашање, насиље, злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на дете, запосленог или родитеља.

У поступку заштите детета од насиља, злостављања и занемаривања установа је дужна да примени Правилник о протоку поступања установе у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, којим се ближе дефинишу нивои насиља, злостављања и занемаривања, одговарајуће интервенције, као и редослед поступања у интервенцији.

Поступање установе у случају дискриминаторног понашања учесника у васпитању одређено је Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности. Установа поступа у складу са овим актом увек када је учесник у васпитању дискриминисано лице, извршилац дискриминације, односно сведок.

Интервенција у установи, у одговору на дискриминаторно понашање, насиље, злостављање и занемаривање садржи:

- 1) Проверавање сумње или откривање дискриминаторног поступања, насиља, злостављања и занемаривања;
- 2) Заустављање дискриминаторног понашања, насиља и злостављања и смиривање учесника, што је обавеза свих запослених у установи;
- 3) Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција по потреби;

4) Прикупљање релевантних информација и консултације у установи, које се врше ради разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа дискриминације, насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера и активности;

5) Мере и активности, односно израда оперативног плана заштите у ситуацијама насиља другог и трећег нивоа и за све нивое дискриминације;

6) Праћење ефеката предузетих мера и активности .

Сазнање о насиљу – откривање, одвија се:

- опажањем или добијањем информација да је насиље у току;
- сумњом да се насиље дешава на основу препознавања спољашњих знакова или специфичног понашања детета и породице или путем поверавања непосредно од самог детета или посредно од треће особе.

Сваки запослени у установи који има сазнање да је насиље у току дужан је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати помоћ, уколико процени да самостално не може да прекине насиље.

После интервенције, о случају насиља обавезно се обавештава стручна служба установе. Васпитач је дужан да по стицању сазнања да се насиље догодило, или постоји сумња да се насиље дешава, организује консултације чији циљ је да се:

- разјасне околности и анализирају чињенице везане за случај насиља;
- процени ниво ризика и направи план заштите;
- донесе одлука о начину реаговања и праћења.

Консултације се обављају у оквиру установе, са Тимом за заштиту деце од насиља, поштујући принцип поверљивости.

Низак ниво ризика насилничког понашања постоји када је за решавање случаја довољно ангажовање оног ко је открио насиље. Уколико је потребно васпитач предузима и додатне мере, евидентира и прати понашање и сл. (**први ниво ризика**).

Умерени ниво ризика насилничког понашања постоји када је за решавање случаја потребно укључивање других лица у оквиру установе (родитељи, педагошка служба, Тим за заштиту деце од насиља, директор, помоћник директора) и ако се насилничко понашање које има низак ниво ризика понавља од стране истих актера(**други ниво ризика**).

Висок ниво ризика насилничког понашања постоји када установа нема капацитета за решавање и обраћа се другим институцијама: Центру за социјални рад, Министарству унутрашњих послова, здравственим институцијама (**трећи ниво ризика**).

Члан 37

У установи није дозвољено страначко организовање и деловање и коришћење простора предшколске установе у те сврхе.

Члан 38

Ради спровођења поступка заштите деце образује се Тим за заштиту деце од насиља. Чланове тима именује директор установе. Лице које координира тимом је психолог, педагог и др. који имају добре комуникативне способности и у својој личној и професионалној биографији немају елемената насилног понашања.

Установа има тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања који образује директор установе. Стални састав тима за заштиту чине: директор, стручни сарадник педагог и психолог и секретар установе, а могу се

укључити и чланови из реда васпитача, родитеља, јединице локалне самоуправе и стручњаци за поједина питања.

Тим за заштиту планира, организује и стара се о спровођењу мера и активности у установи на превенцији дискриминаторног понашања и насиља самостално и у сарадњи са другим тимовима, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, Правилником о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности, Правилником о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања и другим подзаконским актима.

Члан 39

Запослени у установи (васпитач, главни васпитач, стручна служба, помоћник директора и директор) у обавези су да воде евиденцију о појавама насиља.

Документација о појавама насиља чува се на сигурном месту, како би се обезбедила поверљивост података.

Тим за заштиту деце чува протоколе (евиденциони обрасци) о учињеном насиљу или сумњи да се насиље дешава.

У спровођењу превентивних и интервентних мера и активности установа:

- 1) прати остваривање програма заштите установе;
- 2) евидентира случајеве насиља, злостављања и занемаривања другог и трећег нивоа и све случајеве дискриминације у установи;
- 3) прати остваривање конкретних планова заштите;
- 4) анализира стање и подноси извештаје.

Тим за заштиту прикупља, чува и анализира документацију о случајевима дискриминације и насиља другог и трећег нивоа који захтевају његово укључивање.

Тим за заштиту сачињава извештај два пута годишње, који директор доставља органу управљања и савету родитеља. Извештај о остваривању програма заштите саставни је део годишњег извештаја о раду установе.

Члан 40

Сегрегација

Сегрегација представља издвајање учесника у образовању на основу личног својства, и то када се:

- 1) учесници у образовању у установи или у вези са радом установе, услед свог личног својства, неоправдано одвајају од других учесника и искључују из активности групе или одељења;
- 2) образују засебне групе или одељења из разлога који није у складу са Законом и посебним законом;
- 3) у групи, одељењу, односно у установи структура учесника у образовању у погледу припадности различитим етичким и другим осетљивим друштвеним групама драстично одступа од структуре деце и ученика са подручја установе, осим уколико је то последица специфичности установе, у складу са законом.

Драстично одступање од структуре деце и ученика са подручја установе, када то није последица специфичности установе у складу са законом, у смислу овог акта јесте

више од 25% деце из осетљивих друштвених група у предшколској установи и ученика у основној школи, групи и одељењу појединачно.

Ако је установа на подручју јединице локалне самоуправе у близини насеља у коме живи национална мањина или осетљива друштвена група, структура деце и ученика у установи треба да одражава структуру становништва целе јединице локалне самоуправе, осим ако се ради о образовању на језику националне мањине, у складу са законом.

У спречавању сегрегације установа је дужна да примени Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности, којим се ближе дефинишу превентивне активности, интервенција, као и мере и активности које се спроводе у установи у процесу десегрегације.

Члан 41

Процедура интервенције у случају када родитељ или друга особа овлашћена за одвођење детета не дође по дете („остављено дете у вртићу“)

1. Ако родитељ, или особа овлашћена од стране родитеља, не дође по дете уписано у установу до 17:00 часова за целодневни боравак, а до 12:30 часова за полудневни боравак, дежурни васпитач који брине о детету дужан је да телефонским путем ступи у контакт са родитељима, односно старатељем детета. Користе се подаци из Уписнице детета и Дневника рада.
2. Уколико је овај покушај без резултата, дежурни васпитач пријављује ситуацију, те се договарају о чувању детета до разрешења новонастале ситуације.
3. Васпитач који чува дете, обавештава стручну службу Предшколске установе.
4. Тим за решавање новонастале ситуације чине: директор установе, стручна служба и дететов васпитач.
5. Стручна служба има задатак да процени стање детета и да му пружи, заједно са васпитачем, адекватну психолошку подршку у циљу оснаживања детета.
6. Обједињавањем података у што краћем року успоставља се договор о даљем току процедуре.
7. У случају да родитељ или овлашћена особа нису пронађени, нити се успоставио контакт са осталим члановима породице детета, директор установе ступа у контакт са МУП – ом путем телефона 192 и пријављује „остављено дете у вртићу“.
8. Васпитач и стручна служба остају са дететом у установи док се не нађе неко решење.
9. Директор установе упућује пријаву случаја Центру за социјални рад.
10. Тим који је радио на збрињавању детета и васпитач који је чувао дете, састављају службену белешку, следећег дана од дана догађаја.
11. Белешка се налази код чланова Тима.
12. Један примерак белешке доставља се Центру за социјални рад.
13. У случајевима малих закашњења долазака по дете, који се учестало јављају код истог детета, препоручује се да директор установе обави разговор са родитељима детета.
14. Уколико се такво понашање настави, потребно је ангажовати педагога или психолога.

Члан 42

Процедура интервенција у случају када дете које је обавезно да похађа припремни предшколски програм не долази редовно у установу

1. Ако дете похађа припремни предшколски програм у установи и изостане због болести, или због неких других оправданих разлога, родитељ/старатељ је дужан да васпитачу донесе лекарско или неко друго оправдање дететовог изостанка.
2. Оправдања о дететовим изостанцима из припремног предшколског програма чува координатор за превентивну здравствену заштиту у дететовој здравственој документацији.
3. Ако васпитач у својој васпитно-образовној групи има дете које изостаје у континуитету недељу дана, без информације од родитеља/старатеља о разлозима дететовог изостанка, васпитач је обавезан да телефоном или да непосредно контактира дететову породицу и сазна зашто дете не долази у установу. Ако васпитач установи да је то дете изостало без оправдања, обавезан је да већ у том разговору обавести дететовог родитеља/старатеља о законској обавези родитеља/старатеља да његово дете похађа припремни предшколски програм.
4. Ако дете и без обзира на усмено обавештавање родитеља/старатеља од стране васпитача и даље не долази у установу још недељу дана (тј. укупно две недеље изостанка) васпитач је дужан да упозна директора са дететовим изостанцима из припремног предшколског програма.
5. Исто тако, ако васпитач не успе да контактира родитеља/старатеља телефоном или лично – а дете и даље не долази у установу још недељу дана (тј. укупно две недеље изостанка) васпитач је дужан да упозна директора са дететовим изостанцима из припремног предшколског програма.
6. Након информације од васпитача да дете без оправдања од родитеља/старатеља – две недеље не похађа припремни предшколски програм, директор је дужан да дететовом родитељу / старатељу упути писмено обавештење о мерама које ће установа предузети у случају и даљег дететовог изостајања из припремног предшколског програма.
7. Уколико дете и следећих недељу дана не буде долазило у установу (тј. укупно три недеље изостанка), васпитач је дужан да о томе поново обавести директора.
8. Ако директор добије информацију од васпитача да и након писменог обавештења родитеља/старатеља – дете и даље не похађа припремни предшколски програм, обавезан је да у року следећих недељу дана сазове Тим за заштиту деце од насиља и информише га о дететовом изостанку.
9. Кад добије информацију од директора о дететовом изостајању из припремног предшколског програма, Тим за заштиту деце од насиља упућује против родитеља /старатеља пријаву општинској Просветној инспекцији.

XII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 43

Овај правилник донет је у сарадњи са надлежним органом јединице локалне самоуправе.

Измене и допуне овог правилника врше се на исти начин и по поступку прописаном за његово доношење.

Члан 44

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности деце за време боравка у установи и свих активности које организује установа број 06-351-5/2013-01 од 30.12.2013. године.

Члан 45

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Установе.

Број: 06-404-05/2018-01

30. новембра 2018. године

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ
ОДБОРА,

Ерор Ивана

Објављено на огласној табли Установе дана 04.12.2018. год.

Ступио на снагу дана 12.12.2018. год.